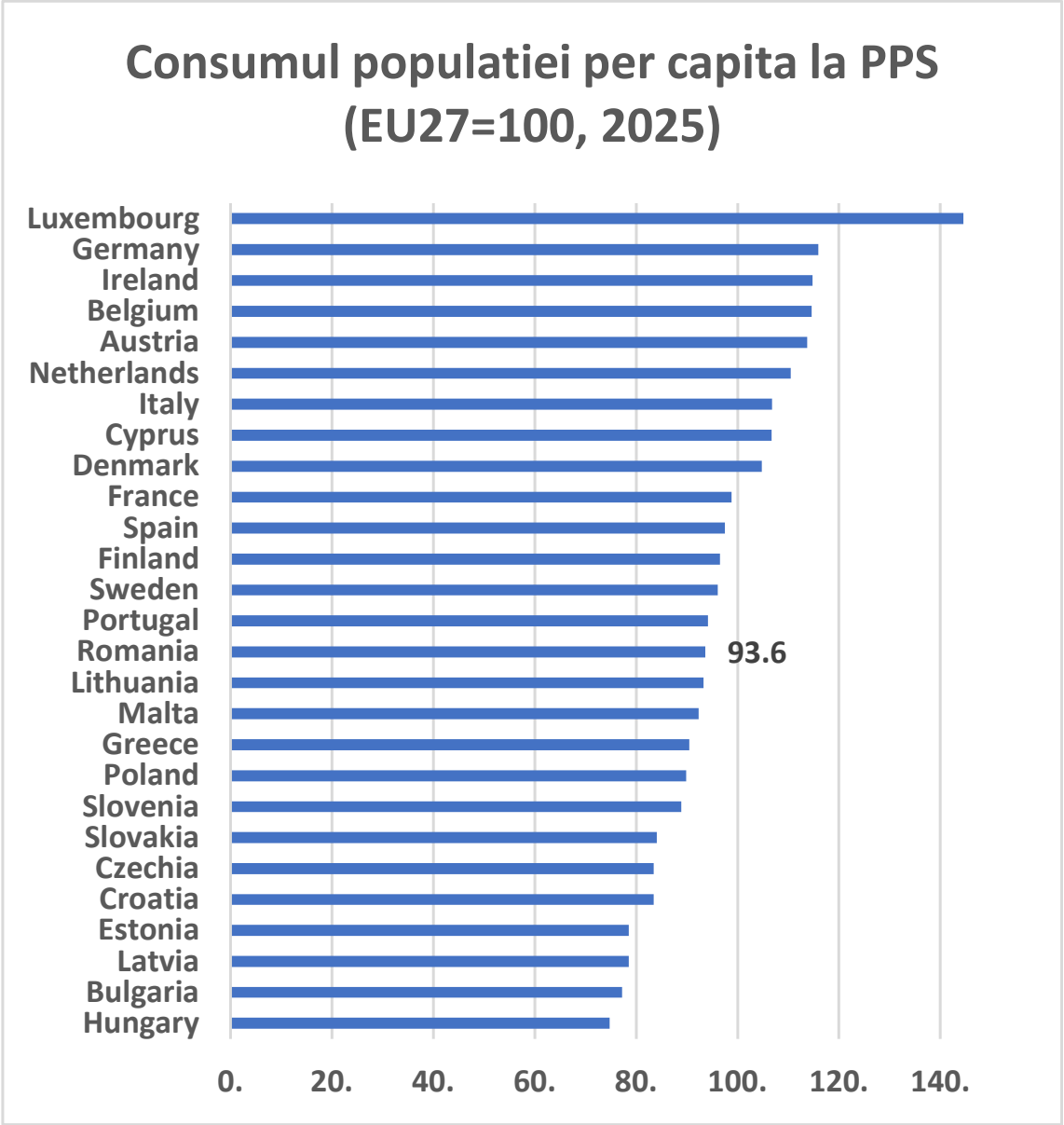
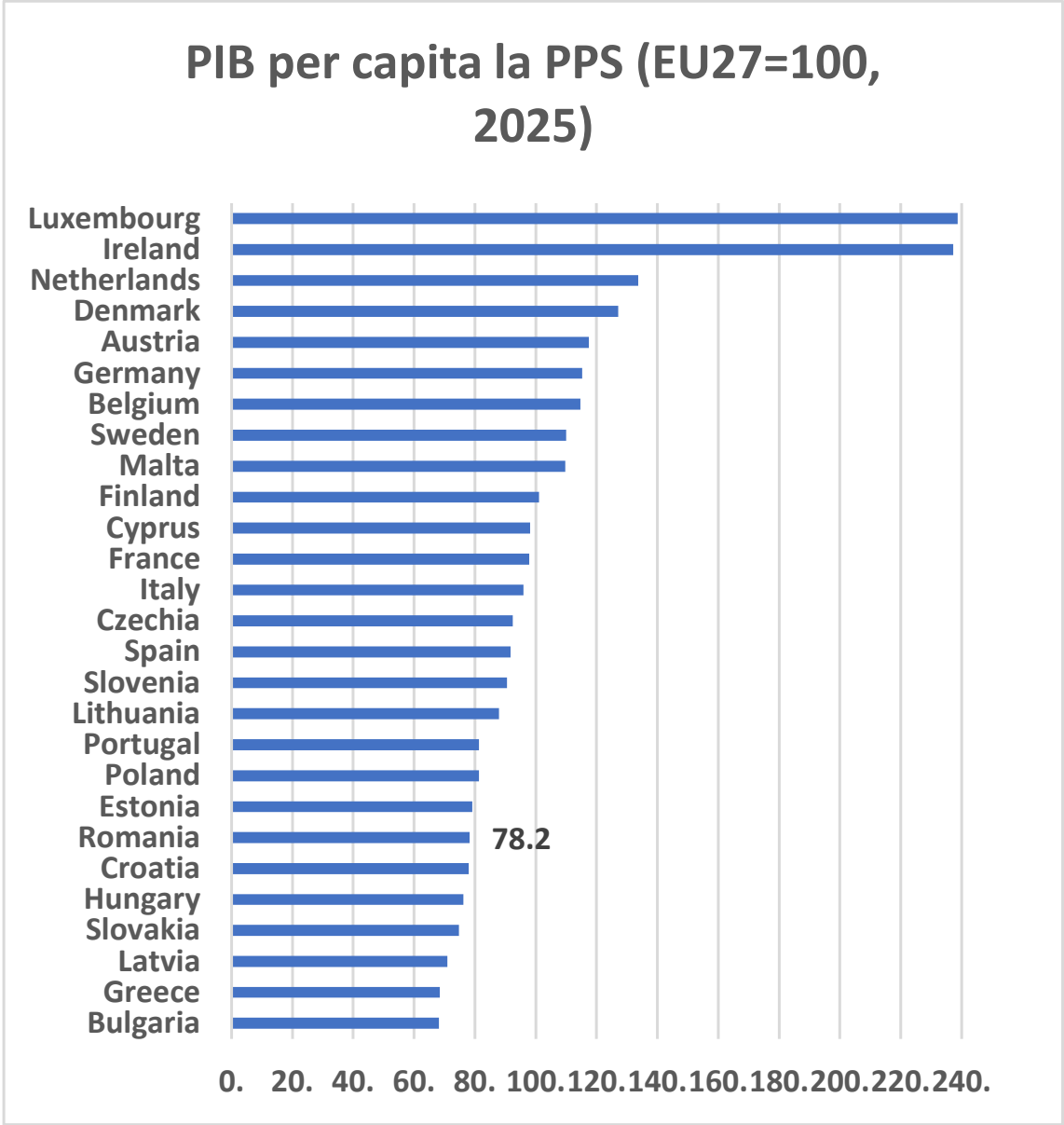

România și capcana dezindustrializării: modelul de convergență și-a atins limitele

Iunie 2026

Ionut Dumitru

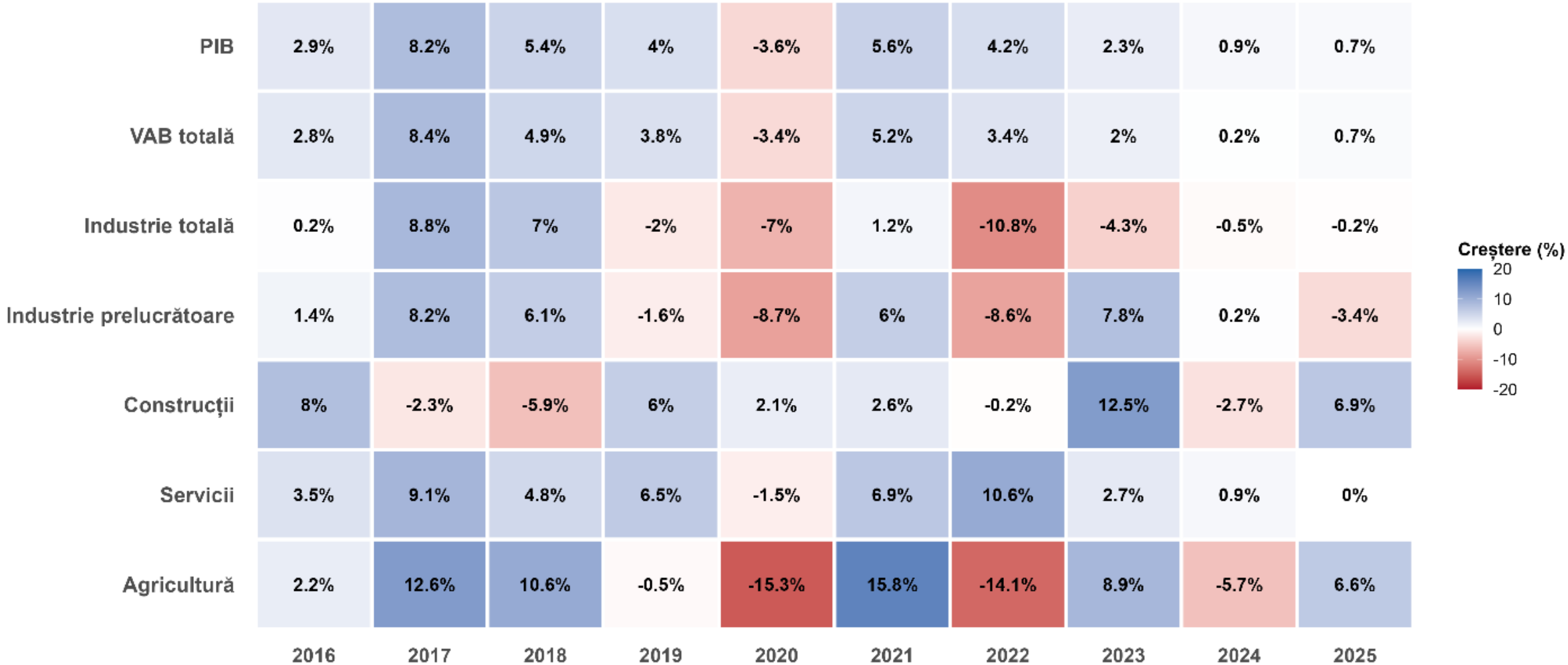
0. Romania are un nivel de dezvoltare economica aproape de mediile europene

1. Creșterea economică a încetinit în ultimii ani, iar sectoarele productive sunt slabe

Creșteri anuale ale PIB și principalelor sectoare

România, variație anuală reală (%)

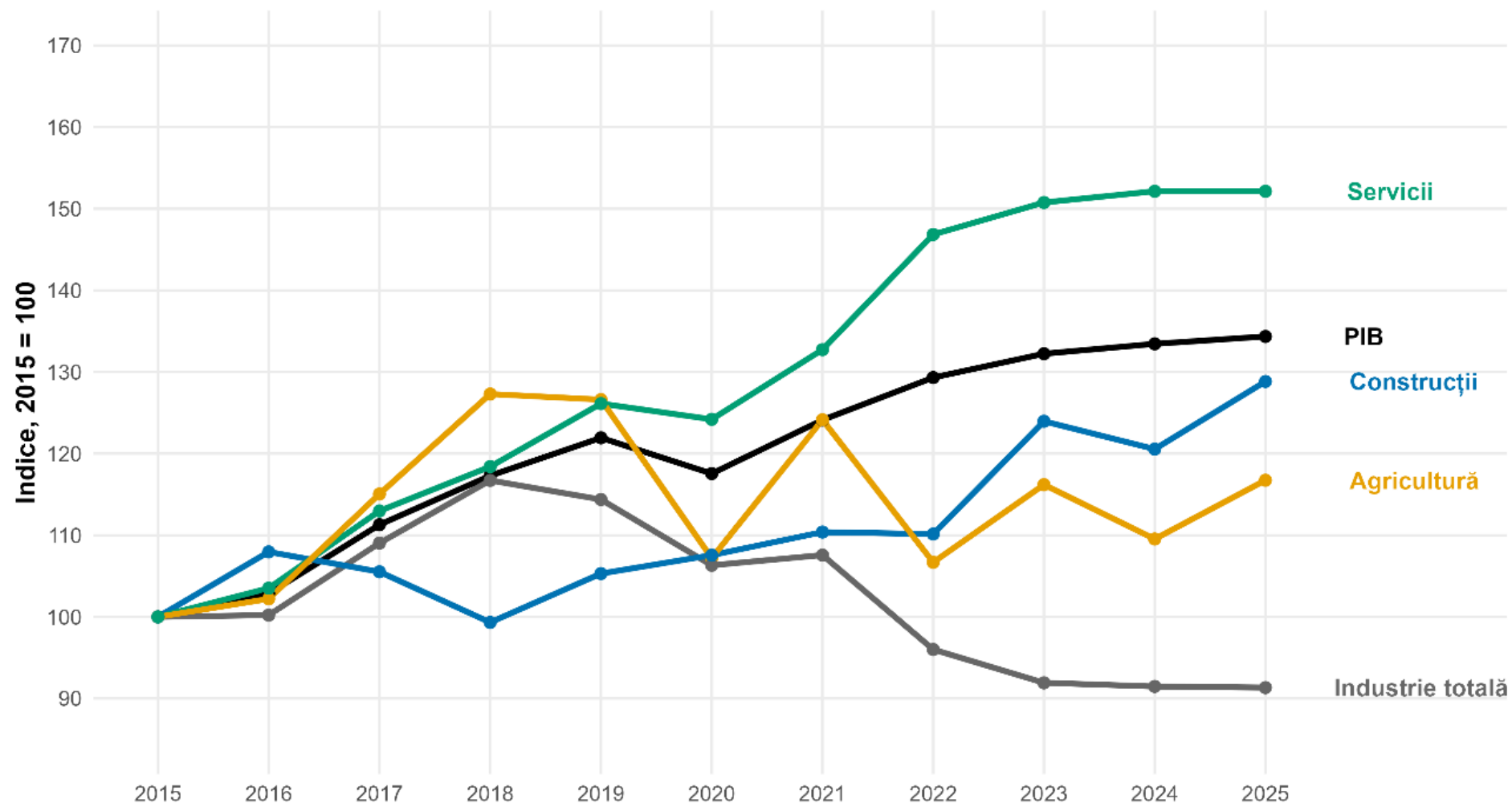

Sursa: Eurostat, nama_10_gdp și nama_10_a10; calcule proprii.

2. Modelul de creștere s-a deplasat spre servicii și consum

Evoluția principalelor sectoare economice

România, indice 2015 = 100

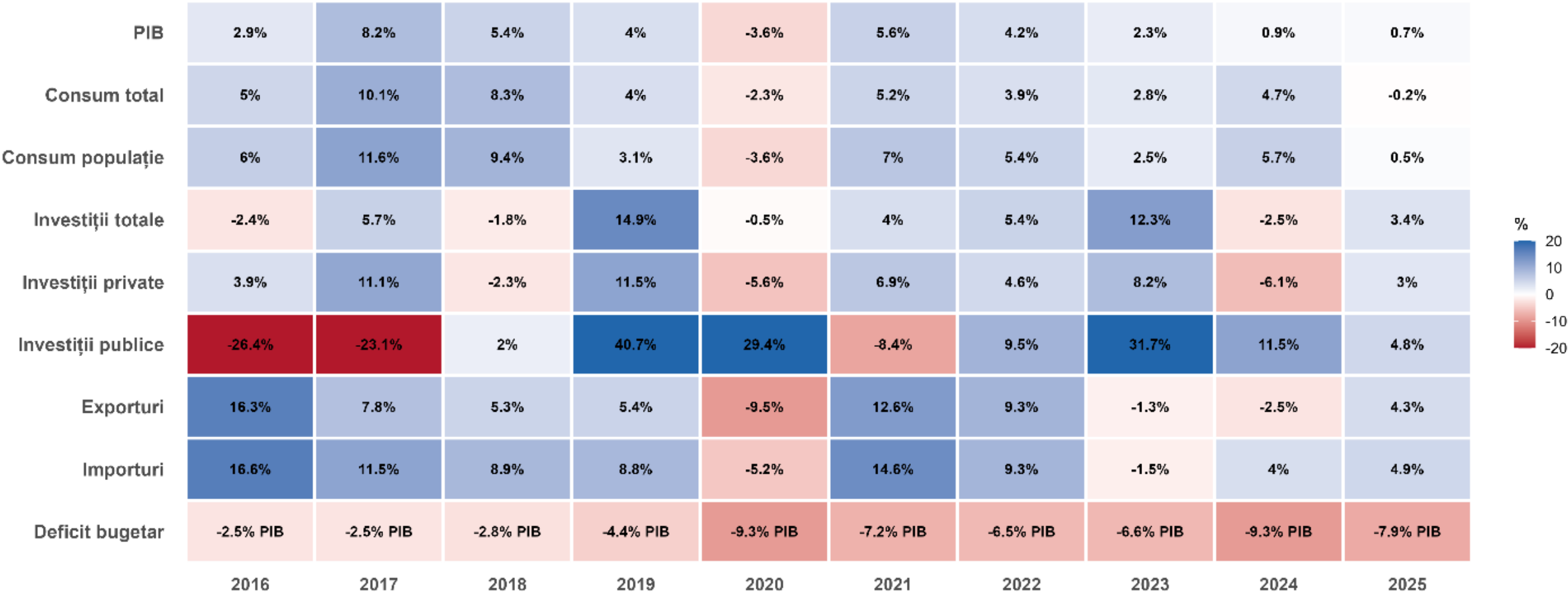

Sursa: Eurostat, nama_10_gdp și nama_10_a10; calcule proprii.

3. Cererea internă și deficitul au dominat modelul de creștere

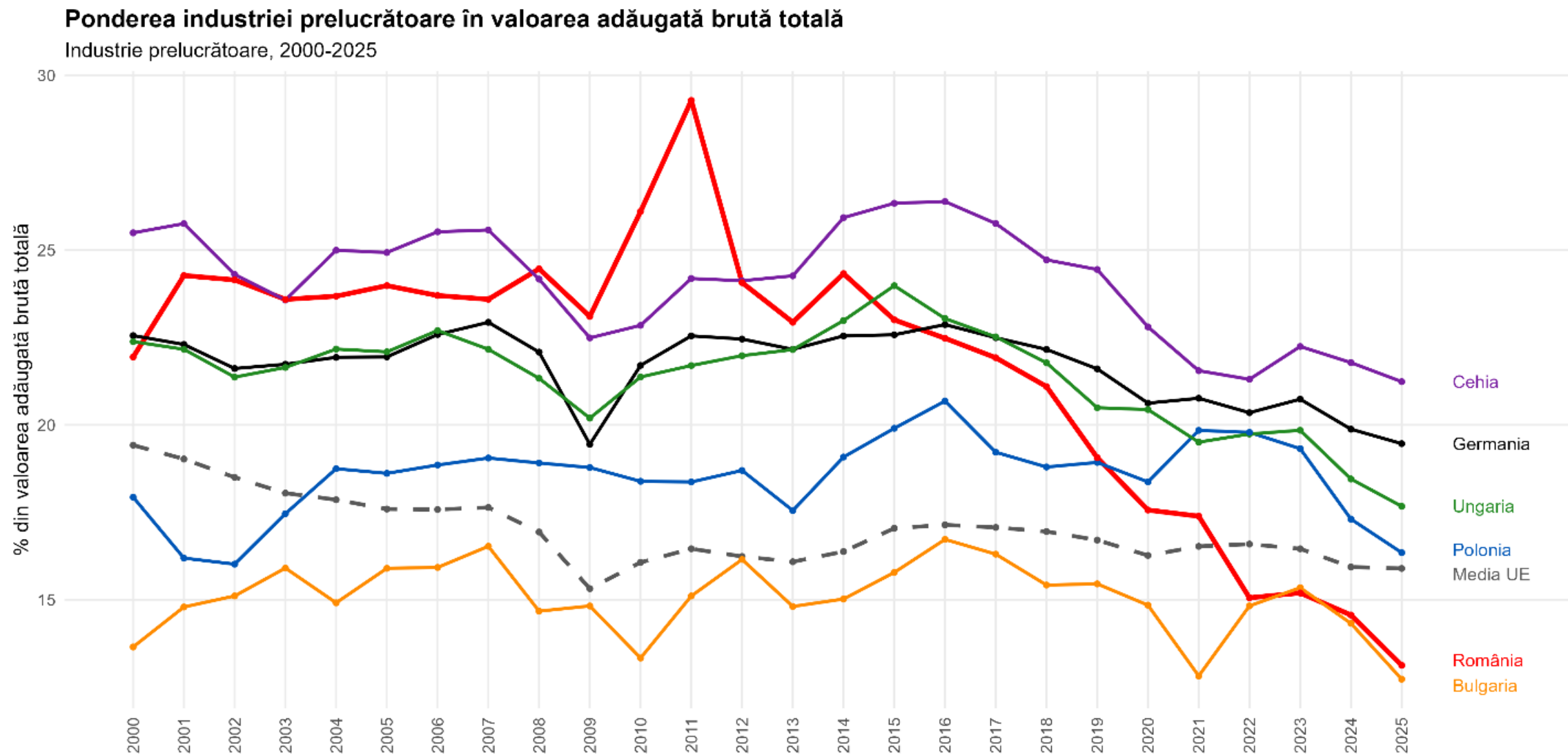
Creșteri anuale ale PIB și componentelor cererii

România, variații reale anuale; deficit bugetar în % din PIB

Sursa: Eurostat, nama_10_gdp, gov_10a_main și gov_10dd_edpt1; calcule proprii.

4. Ponderea industriei în economie s-a redus semnificativ

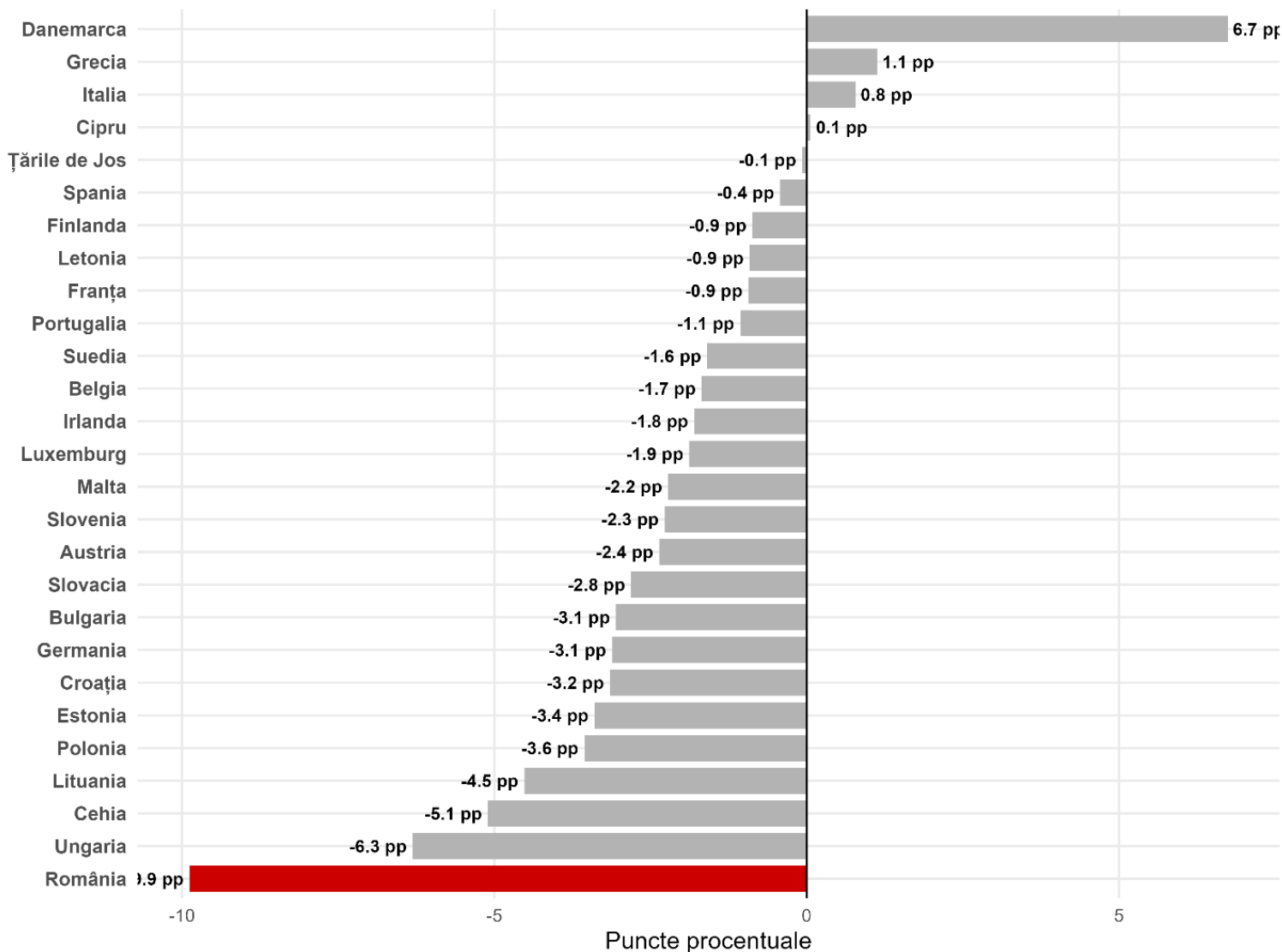
Sursa: Eurostat, nama_10_a10; calcule proprii.

5. România este extrema în UE la scăderea industriei prelucrătoare

Diagnostic

Modificarea ponderii industriei prelucrătoare în statele UE

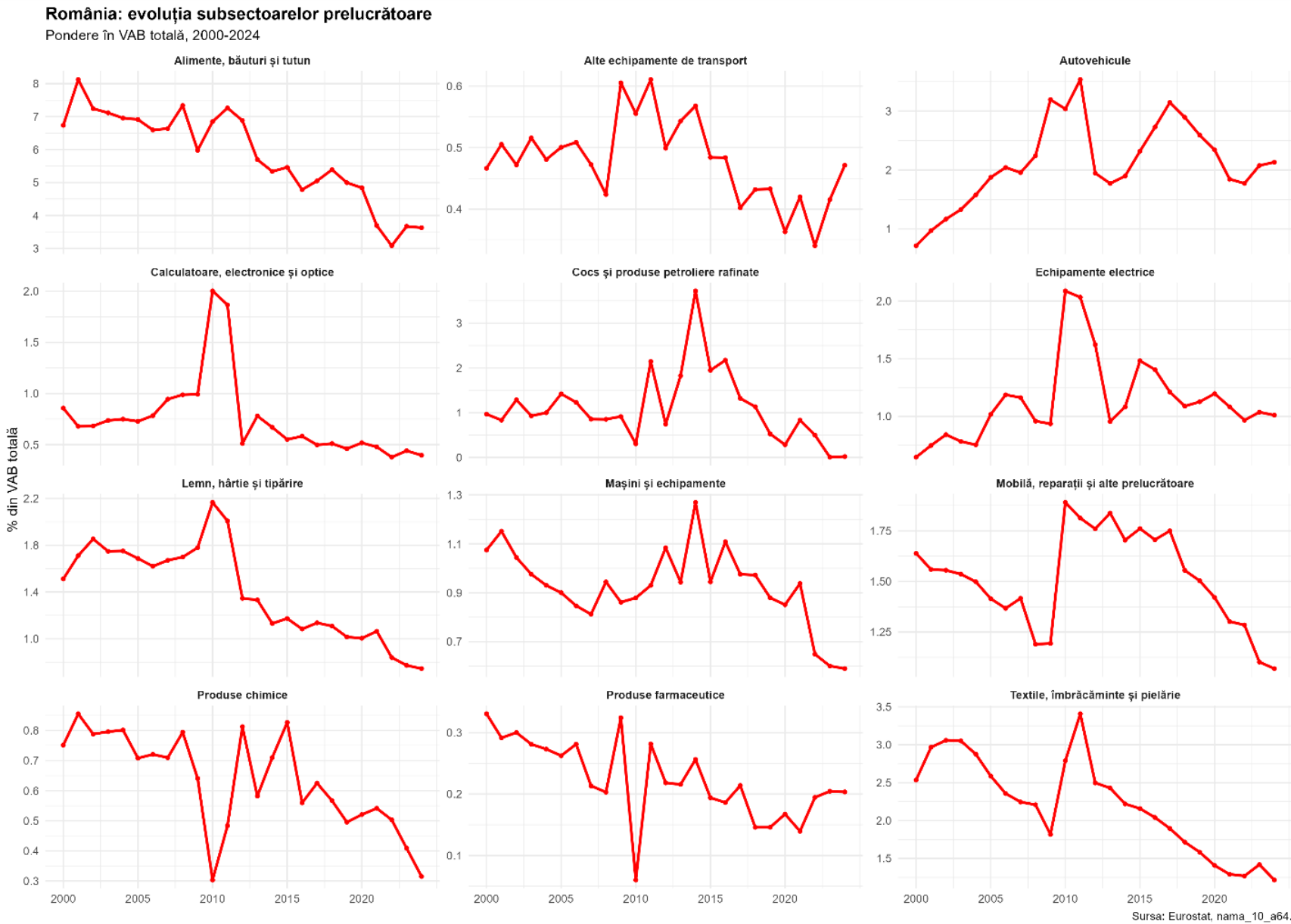
Diferență între 2015 și 2025, puncte procentuale din VAB totală

- România are cea mai severă/scăzută poziție în clasament
- declin mai amplu decât Polonia, Cehia, Ungaria
- semnal de dezindustrializare

Sursa: Eurostat, nama_10_a10; calcule proprii.

6. Declinul industrial este generalizat pe sub-sectoare

7. Costul energiei: România a pierdut avantaj competitiv

Creșterea prețului energiei electrice pe benzi de consum

S2 2025 vs media anuală 2015; doar statele membre UE și media UE27

Ungaria 152%	Luxemburg 137%	România 144%	Ungaria 148%	Grecia 147%	Polonia 135%
Polonia 128%	România 128%	Polonia 135%	Cehia 135%	Cehia 146%	Țările de Jos 128%
România 114%	Cehia 128%	Bulgaria 123%	Țările de Jos 128%	România 134%	Ungaria 126%
Luxemburg 100%	Polonia 126%	Cehia 121%	România 126%	Polonia 130%	Lituania 101%
Țările de Jos 95%	Țările de Jos 124%	Austria 111%	Polonia 120%	Bulgaria 105%	Estonia 97%
Cehia 89%	Ungaria 120%	Luxemburg 106%	Bulgaria 92%	Austria 97%	România 91%
Austria 85%	Bulgaria 105%	Slovenia 100%	Austria 90%	Slovenia 96%	Cehia 83%
Irlanda 71%	Austria 99%	Ungaria 98%	Luxemburg 89%	Suedia 93%	Franța 78%
Slovacia 70%	Slovenia 92%	Irlanda 94%	Slovacia 84%	Irlanda 88%	Austria 74%
Lituania 69%	Cipru 87%	Grecia 87%	Slovenia 77%	Ungaria 84%	Belgia 60%
Estonia 63%	Irlanda 86%	Cipru 87%	Irlanda 77%	Cipru 80%	Croația 53%
Suedia 60%	Slovacia 83%	Slovacia 86%	Belgia 74%	Belgia 76%	Letonia 51%
Franța 58%	Belgia 66%	Croația 75%	Cipru 73%	Estonia 76%	UE27 51%
Bulgaria 56%	Suedia 61%	Țările de Jos 74%	Estonia 60%	Țările de Jos 74%	Bulgaria 47%
Cipru 54%	Grecia 59%	Belgia 72%	Suedia 60%	Slovacia 62%	Cipru 47%
Belgia 51%	Croația 57%	Estonia 58%	Lituania 60%	UE27 52%	Slovacia 46%
Slovenia 50%	Estonia 57%	Suedia 56%	UE27 53%	Germania 39%	Suedia 44%
Croația 50%	UE27 51%	UE27 47%	Franța 53%	Lituania 37%	Italia 40%
UE27 49%	Lituania 50%	Lituania 42%	Croația 51%	Italia 34%	Irlanda 40%
Germania 39%	Franța 36%	Germania 33%	Germania 38%	Letonia 26%	Germania 39%
Italia 25%	Germania 36%	Spania 31%	Italia 36%	Spania 25%	Luxemburg 38%
Letonia 25%	Italia 31%	Italia 30%	Grecia 34%	Portugalia 16%	Slovenia 29%
Portugalia 17%	Spania 23%	Portugalia 19%	Letonia 15%	Franța 14%	Finlanda 17%
Grecia 16%	Portugalia 16%	Franța 9%	Portugalia 15%	Danemarca 12%	Portugalia 17%
Finlanda 11%	Letonia 8%	Danemarca 9%	Spania 14%	Malta -9%	Danemarca 14%
Danemarca 8%	Danemarca 6%	Letonia 3%	Finlanda 7%	Finlanda -18%	Grecia 2%
Spania 4%	Finlanda 1%	Finlanda -5%	Danemarca 5%		Spania -12%
Malta -9%	Malta -12%	Malta -13%	Malta -10%		Malta -12%

- creșteri mari de preturi la electricitate pentru companii
- impact direct asupra industriei energointensive
- avantajul energetic s-a redus după 2021

MWH20-499

MWH2000-19999

MWH20000-99999

MWH500-1999

MWH10000-149999

MWH1_LT20

Bandă de consum

Sursa: Eurostat, nrg_pg_205; calcule proprii.

8. Pretul gazelor naturale apasă suplimentar industria

Creșterea prețului gazelor naturale pe benzi de consum

S2 2025 vs media anuală 2015; doar statele membre UE și media UE27

Țările de Jos 121%	Franța 142%	Suedia 459%
Franța 100%	Țările de Jos 106%	Letonia 246%
Irlanda 86%	Suedia 87%	Cehia 117%
Luxemburg 82%	România 83%	Italia 108%
Suedia 82%	Estonia 82%	Irlanda 101%
Estonia 81%	Germania 79%	Țările de Jos 93%
Germania 80%	Luxemburg 77%	Austria 93%
Italia 77%	UE27 72%	Danemarca 74%
UE27 76%	Austria 72%	România 73%
România 74%	Letonia 64%	UE27 68%
Austria 69%	Bulgaria 54%	Slovacia 59%
Letonia 69%	Irlanda 53%	Estonia 56%
Cehia 66%	Italia 53%	Franța 51%
Lituania 59%	Cehia 47%	Germania 50%
Bulgaria 49%	Lituania 46%	Luxemburg 49%
Belgia 49%	Belgia 42%	Bulgaria 41%
Portugalia 43%	Danemarca 41%	Portugalia 40%
Slovenia 41%	Grecia 39%	Belgia 39%
Danemarca 40%	Slovenia 37%	Grecia 34%
Grecia 28%	Portugalia 31%	Lituania 32%
Slovacia 23%	Slovacia 12%	Spania 31%
Croația 16%	Spania 9%	Slovenia 26%
Spania 13%	Croația 5%	Croația 19%
Ungaria -5%	Ungaria -7%	Ungaria -9%

GJ20-199

GJ GE200

Bandă de consum

GJ LT20

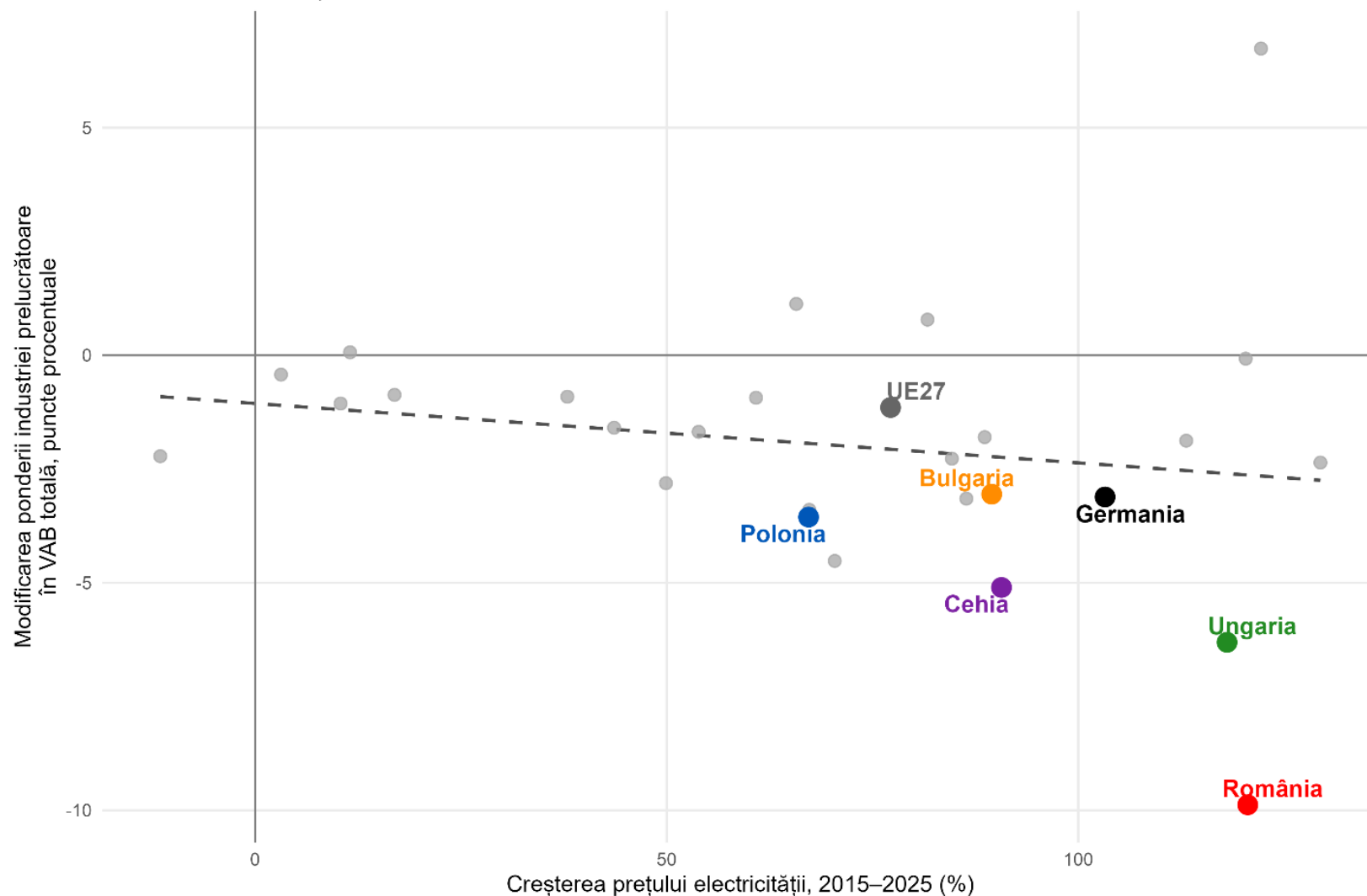
- creșteri semnificative de preturi la gaze
- afectează chimia, metalurgia și materialele
- presiune pe firmele cu marje mici

9. Energia și dezindustrializarea: România în poziție extremă

Costuri

Electricitate și industria prelucrătoare

Modificări între 2015 și 2025, media anuală

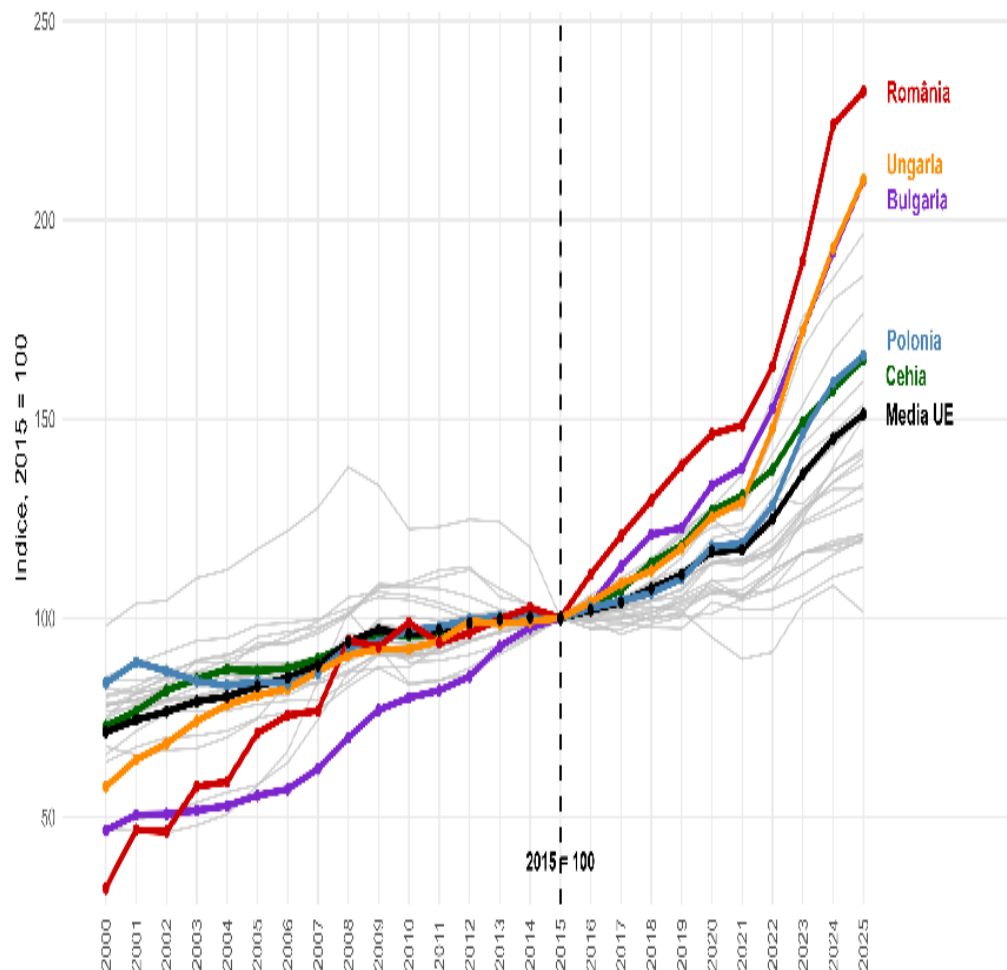
Sursa: Eurostat, nama_10_a10, nrg_pc_205 și nrg_pc_202; calcule proprii.

- prețuri mai mari la electricitate
- scădere amplă a ponderii industriei
- România apare ca outlier negativ

10. Costul unitar nominal al muncii a crescut accelerat - creșteri salariale mai rapide decât productivitatea

Evoluția costului unitar nominal al muncii în statele UE

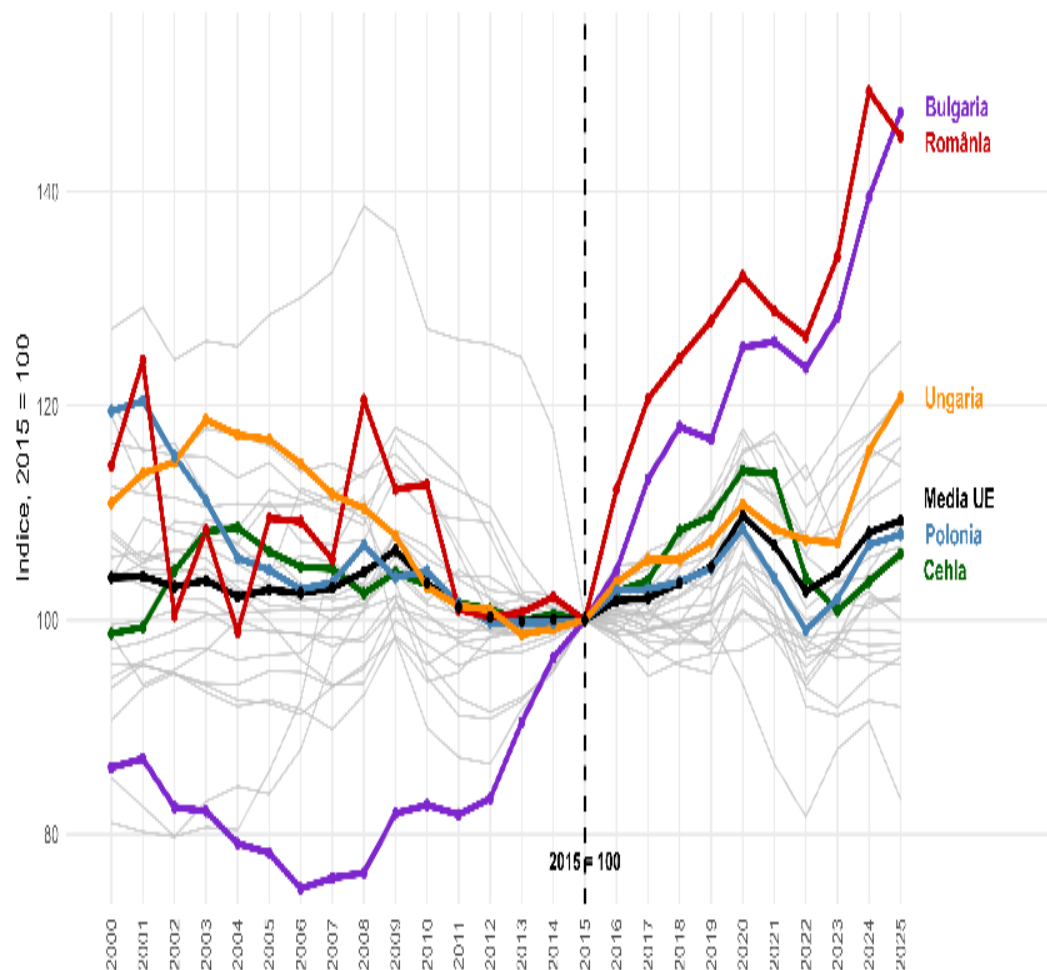
Indice 2015 = 100

Sursa: Eurostat, nama_10_lu_lic și proc_hicp_aind; calcule proprii.

Evoluția costului unitar real al muncii în statele UE

Indice 2015 = 100; ULC nominal deflatat cu HICP

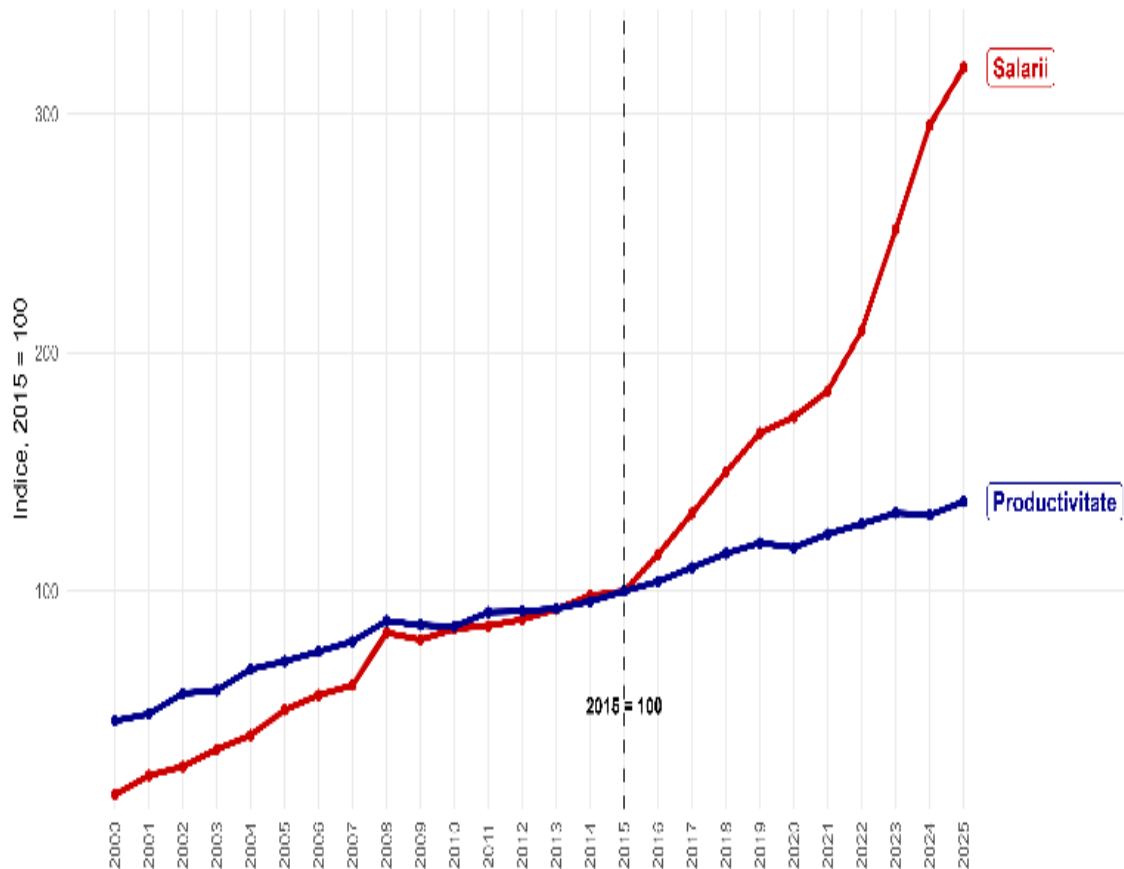

Sursa: Eurostat, nama_10_lu_lic și proc_hicp_aind; calcule proprii.

11. Salariile au crescut mult peste productivitate

Salarii și productivitate în România

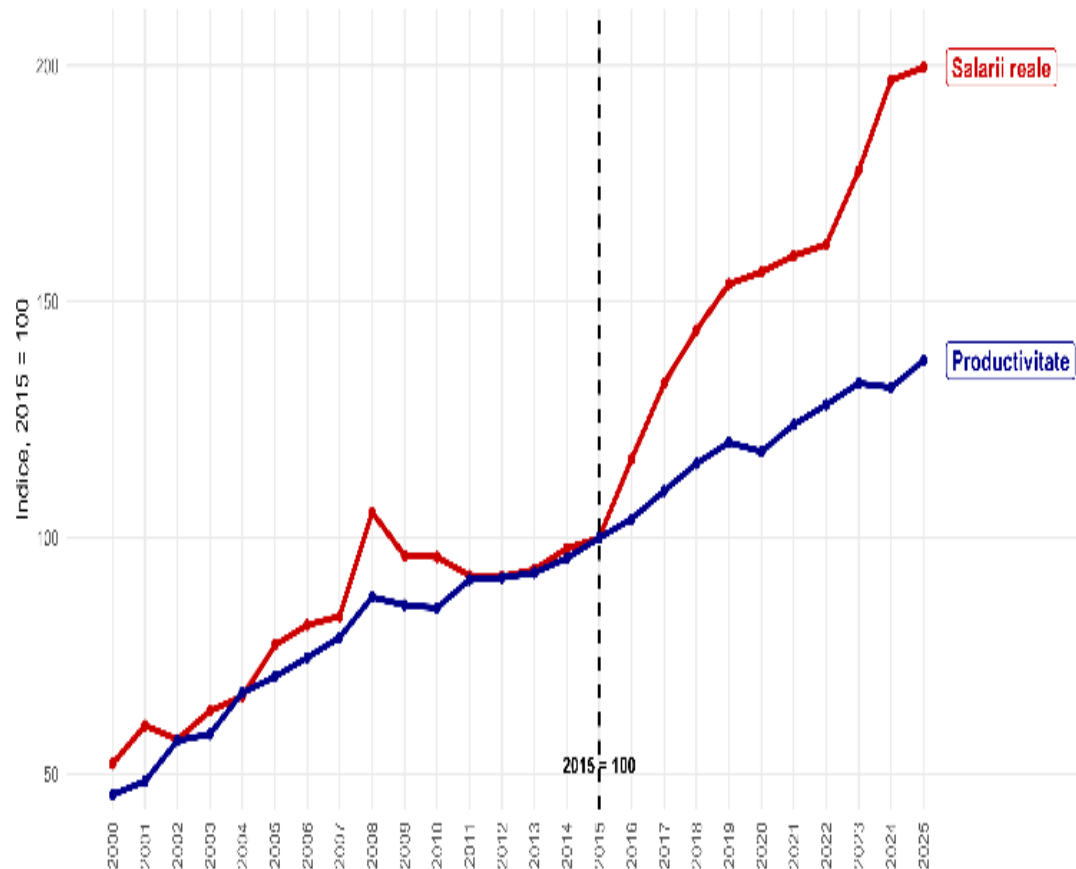
Indice 2015 = 100; creștere medie anuală 2015–2025: salarii 12.3%, productivitate 3.2%

Sursa: Eurostat, nama_10_a10, nama_10_a10_e și nama_10_lp_ulo; calcule proprii.

Salarii reale și productivitate în România

Indice 2015 = 100; creștere medie anuală 2015–2025: salarii reale 7.2%, productivitate 3.2%

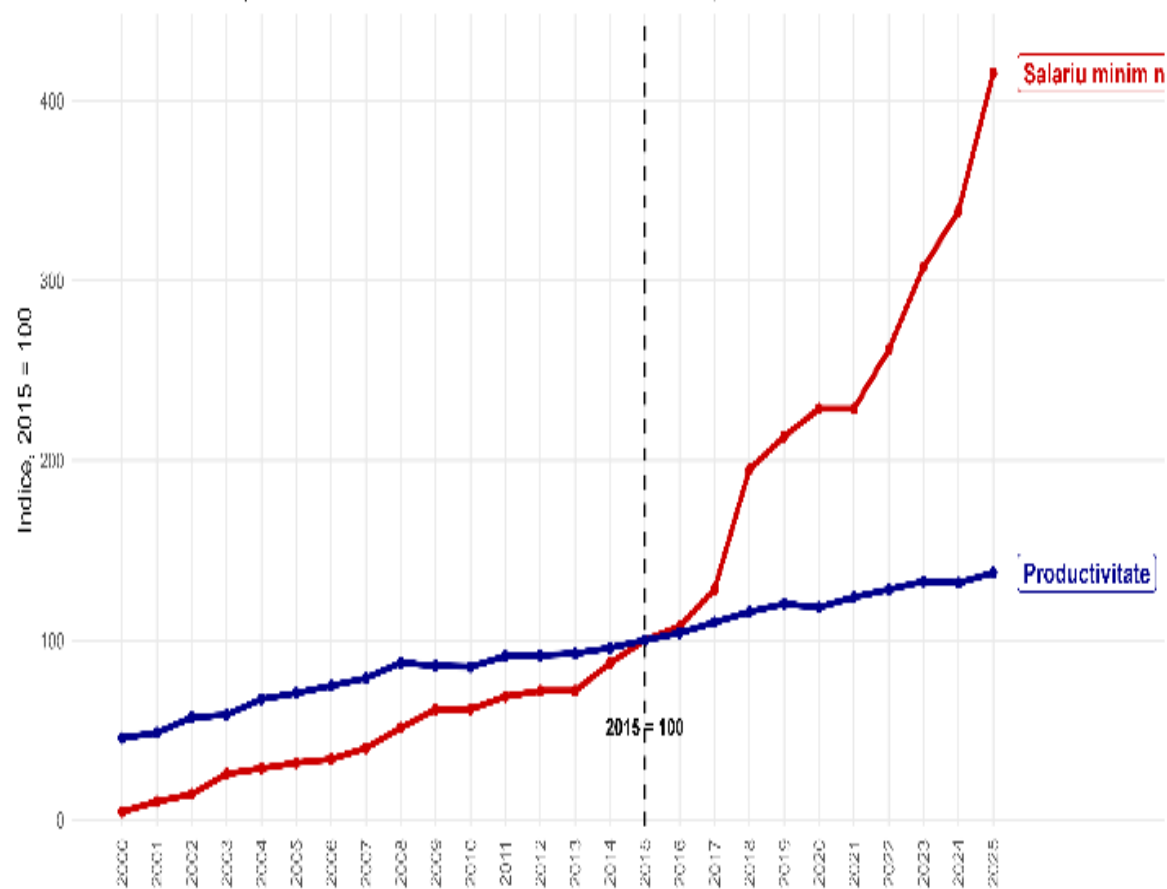

Sursa: Eurostat, nama_10_a10, nama_10_a10_e, nama_10_lp_ulo și pro_h_op_and; calcule proprii.

12. Salariul minim a crescut mult peste productivitate

Salariul minim nominal și productivitatea în România

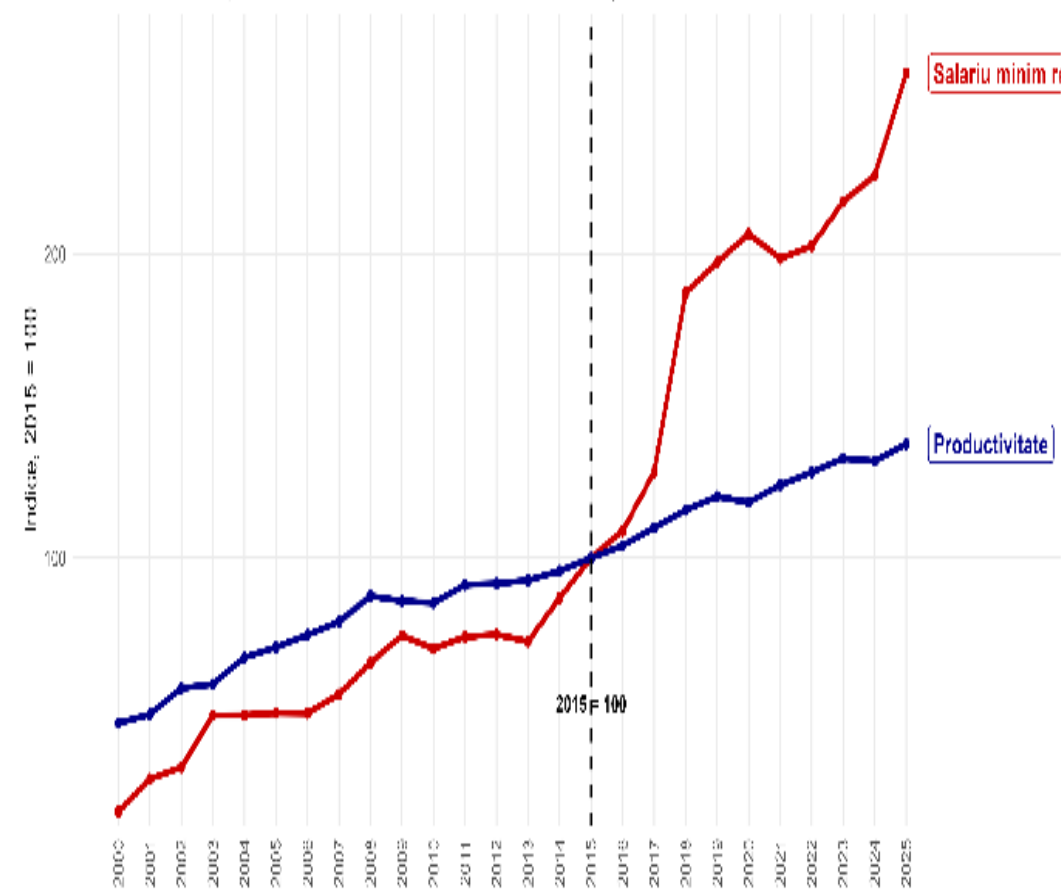
Indice 2015 = 100; creștere medie anuală 2015–2025: salariu minim nominal 15.3%, productivitate 3.2%

Sursa: Eurostat, eam_mw_cur.nams_10_0_ulo și pro_hicp_aind; calcule proprii.

Salariul minim real și productivitatea în România

Indice 2015 = 100; creștere medie anuală 2015–2025: salariu minim real 10%, productivitate 3.2%

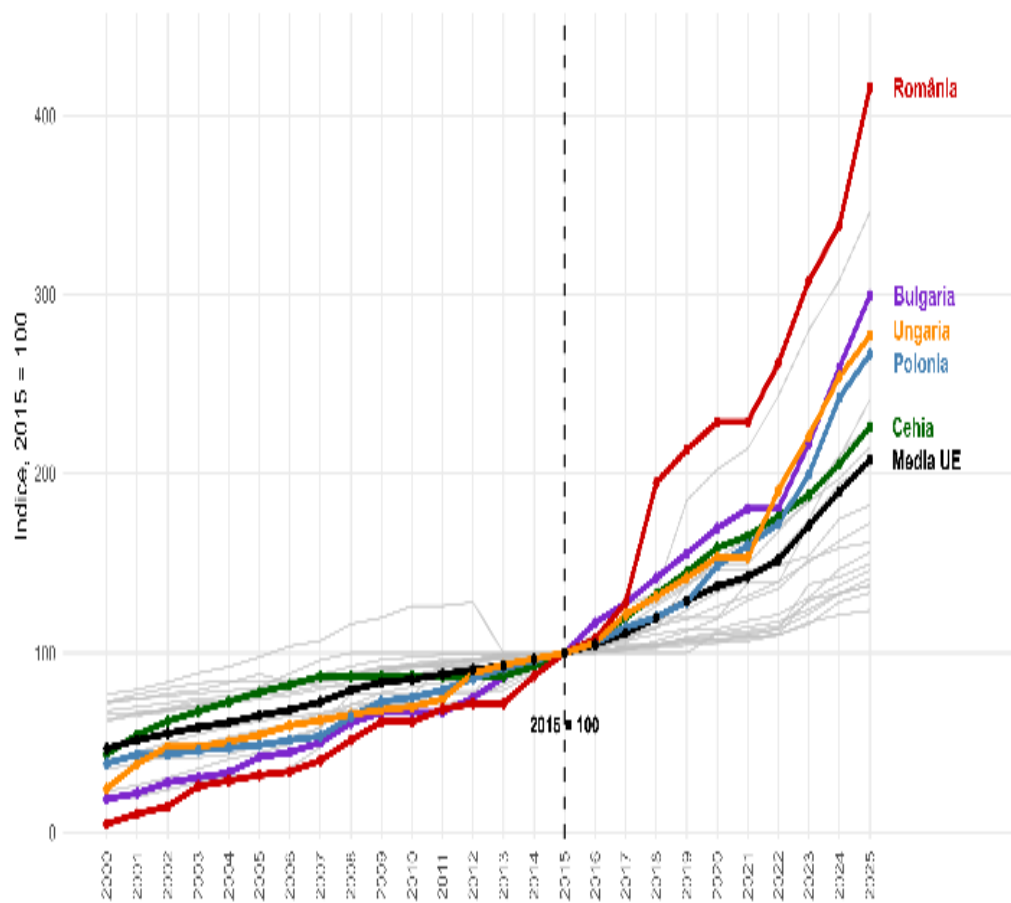

Sursa: Eurostat, eam_mw_cur.nams_10_0_ulo și pro_hicp_aind; calcule proprii.

13. România a avut cea mai rapidă creștere a salariului minim

Evoluția salariului minim nominal în statele UE

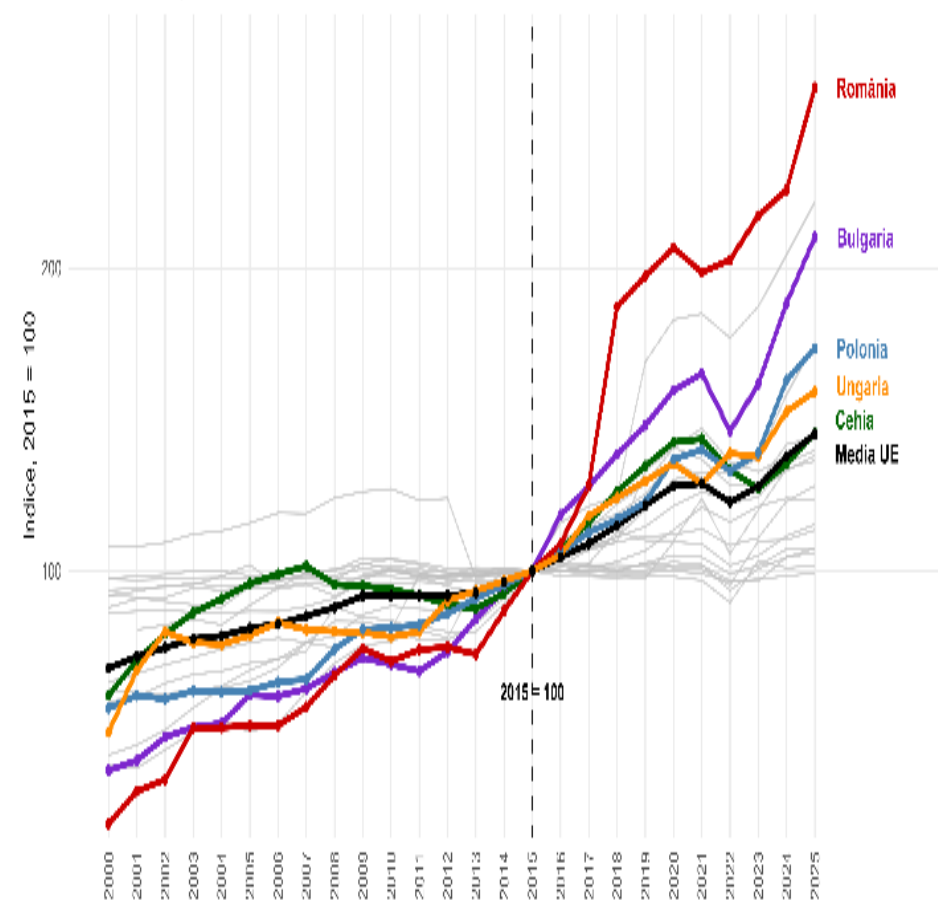
Indice 2015 = 100

Sursa: Eurostat, eam_mw_c și pro_nop_aind; calcule proprii.

Evoluția salariului minim real în statele UE

Indice 2015 = 100; salariul minim nominal deflațat cu HICP

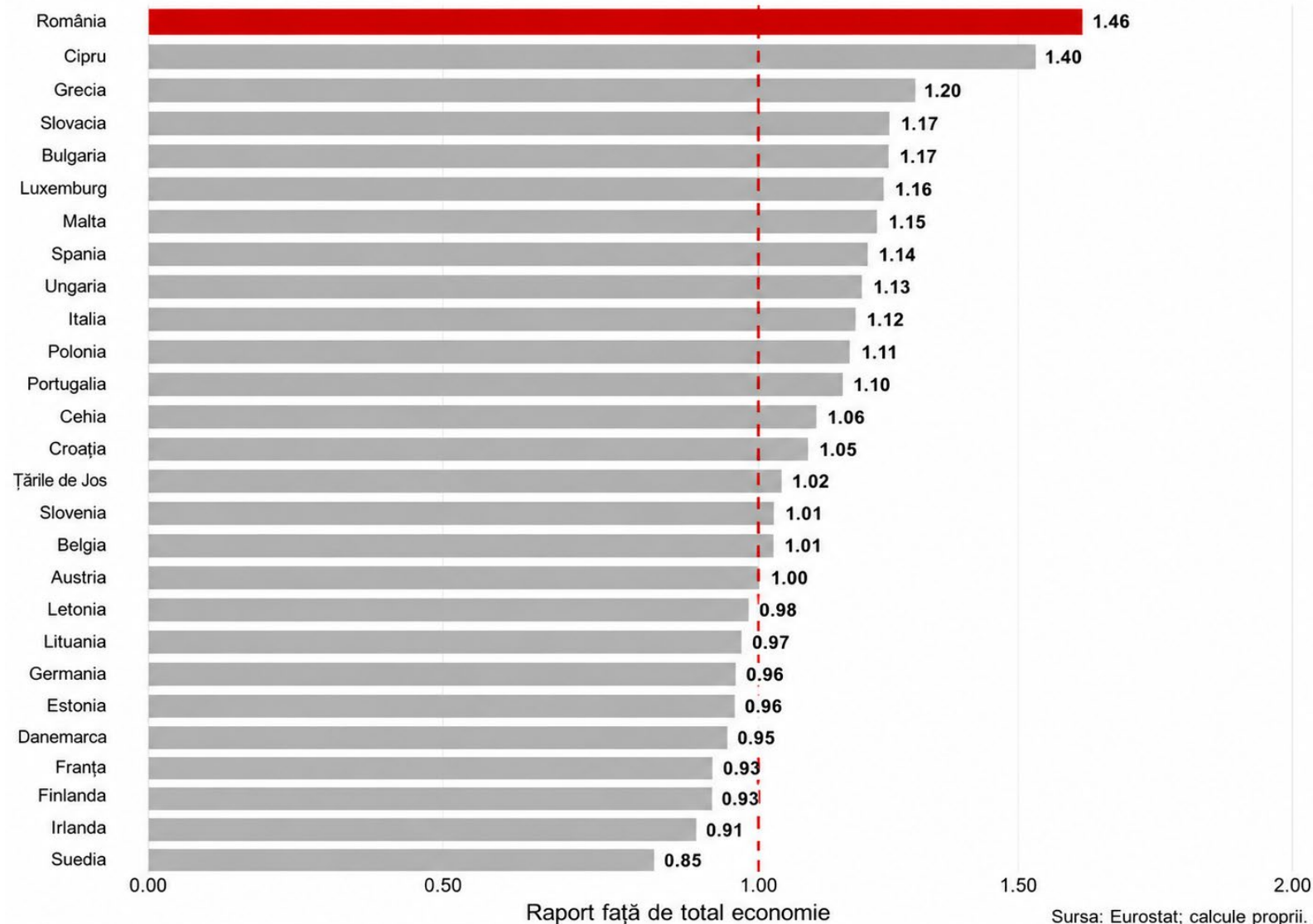

Sursa: Eurostat, eam_mw_c și pro_nop_aind; calcule proprii.

14. Sectorul public: decalaj ridicat fata de salariul mediu pe economie

Salariul din sectorul public raportat la salariul mediu din economie (2024)

Sector public = administrație publică și apărare + învățământ + sănătate

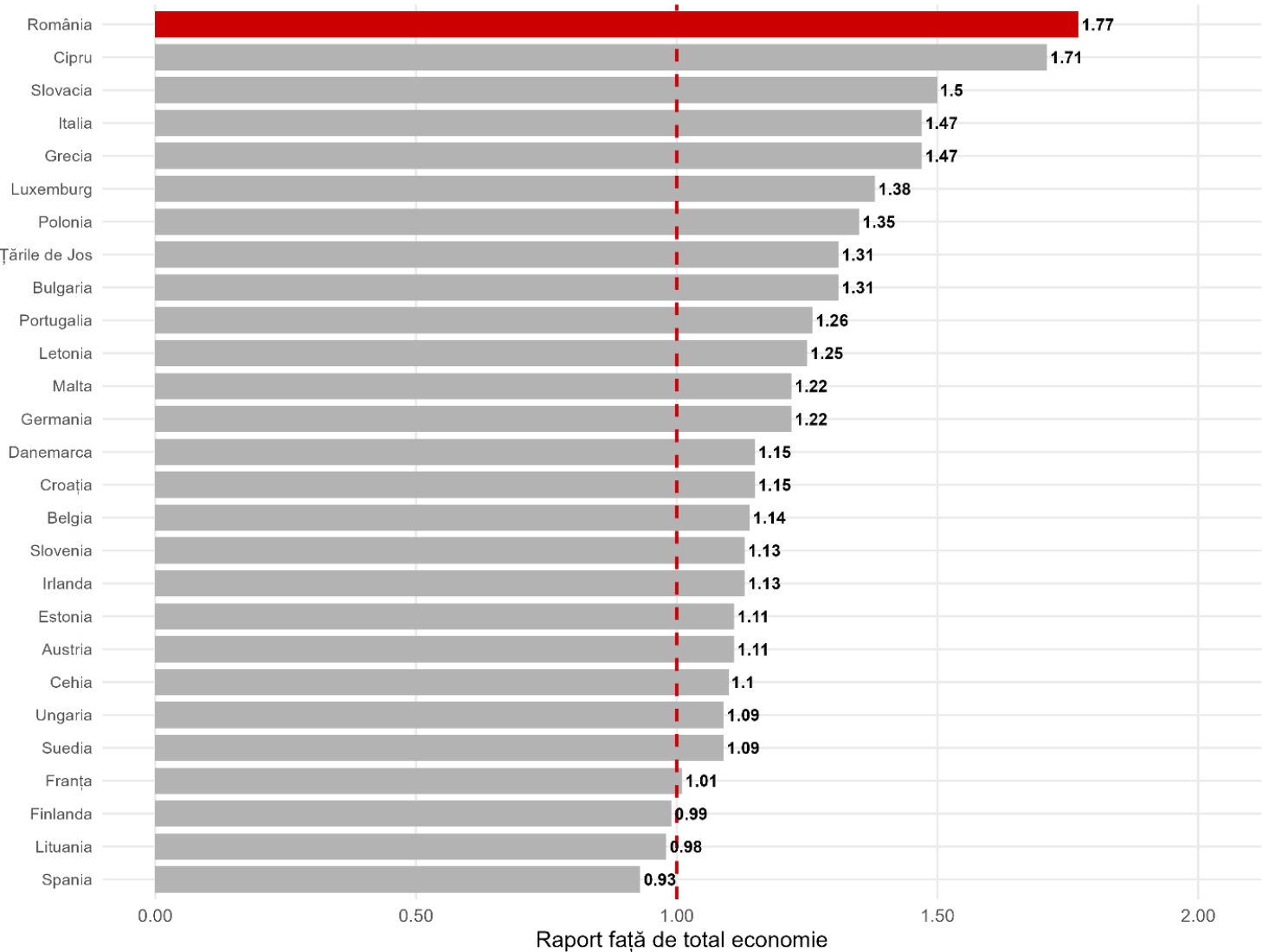
- Salariul mediu in sectorul public este mult peste media economiei
- România este în vârful clasamentului UE
- Este necesară o creștere a eficienței administrației publice

Sursa: Eurostat; calcule proprii.

15. Administrație publică și apărare: România în poziție extremă

Salariul din administrația publică raportat la total economie (2024)

Administrație publică și apărare; asigurări sociale

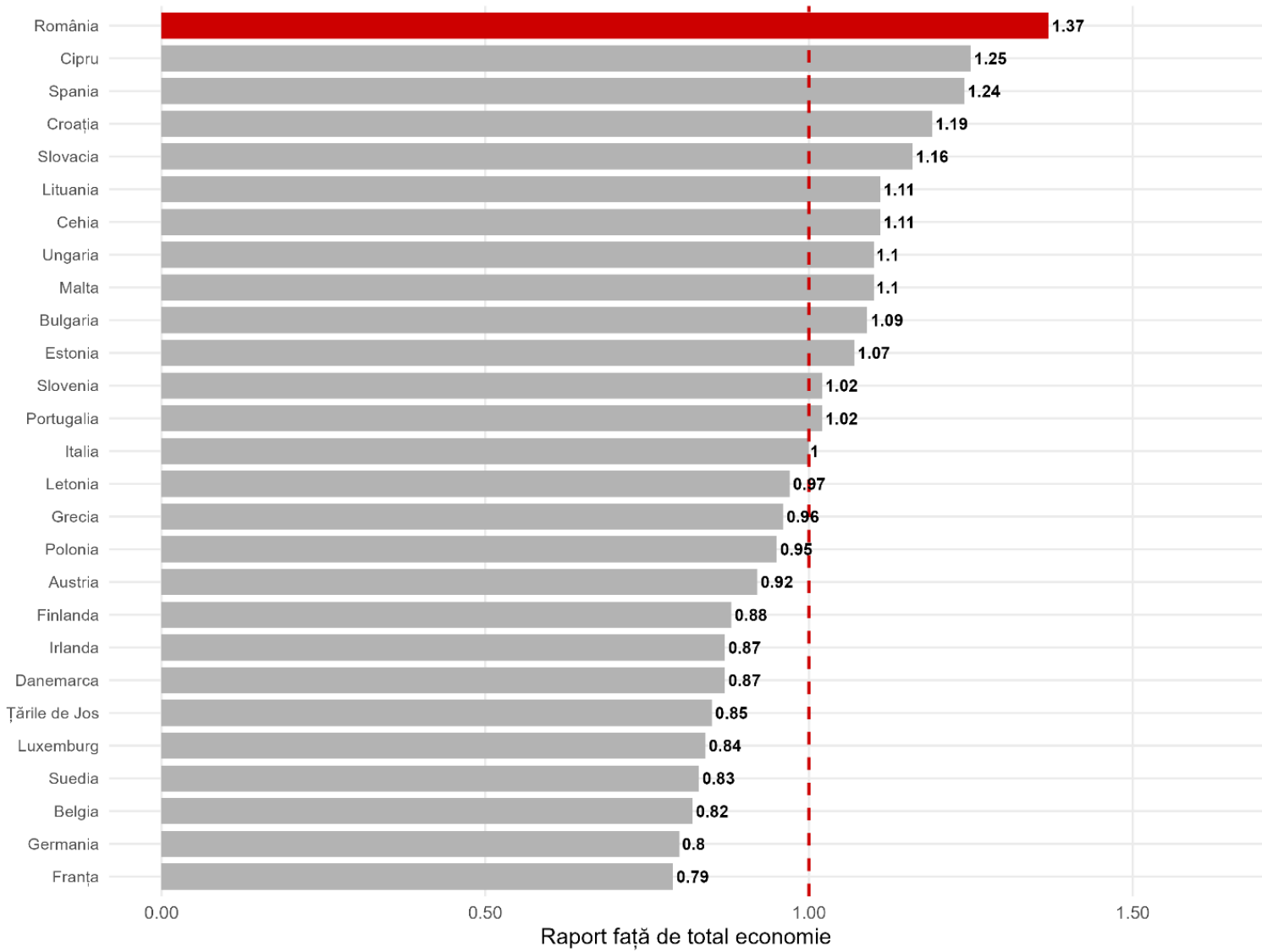
- cel mai ridicat raport față de media economiei
- nevoie de digitalizare și eficiență administrativă

Sursa: Eurostat; calcule proprii.

16. Sănătate: presiune salarială peste media economiei

Salariul din sănătate raportat la total economie (2024)

Sănătate și asistență socială

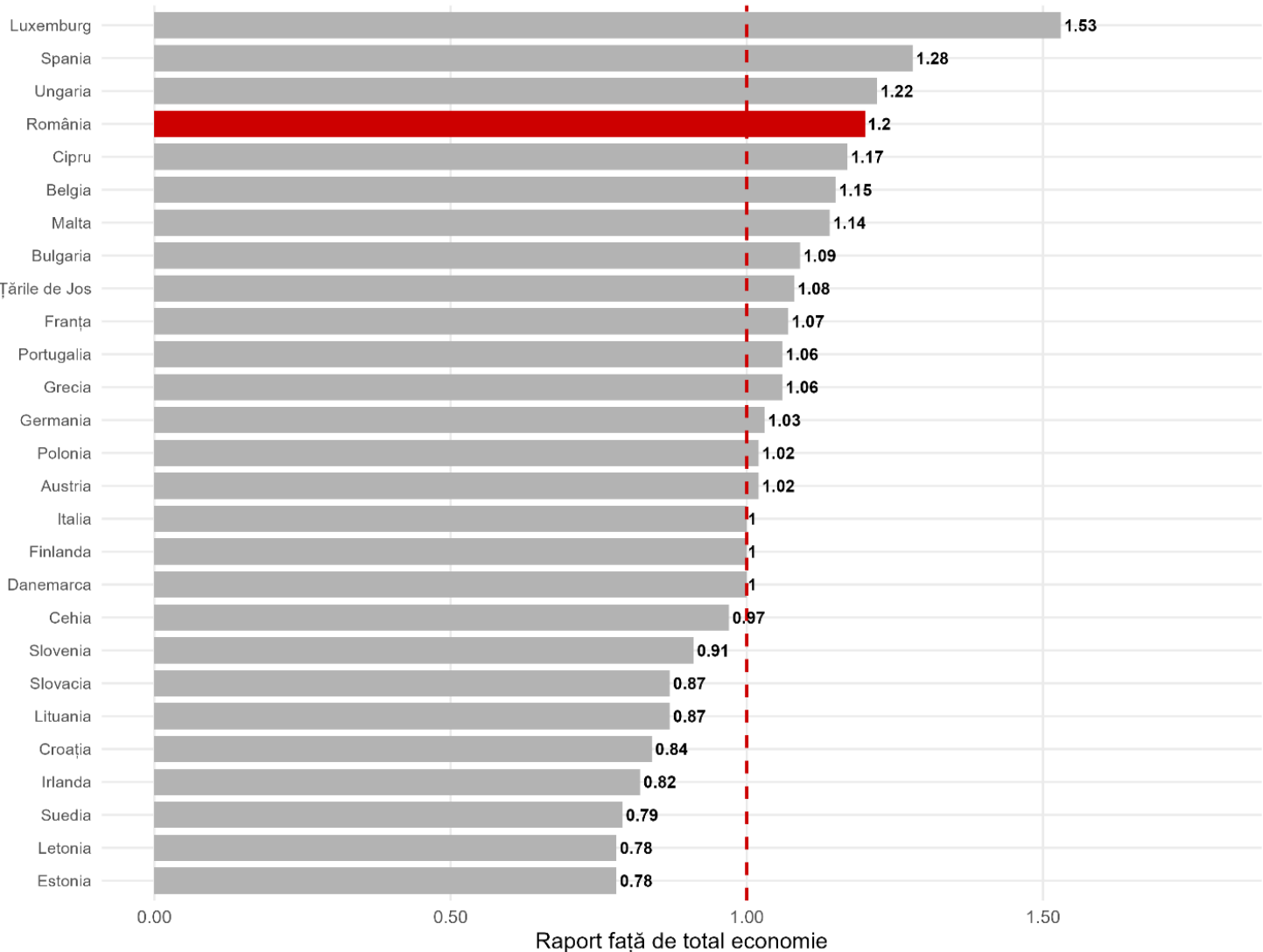
- România este în vârful clasamentului
- raport ridicat față de total economie
- nevoie de performanță și eficiență în cheltuieli

Sursa: Eurostat; calcule proprii.

17. Învățământ: peste media economiei, dar nu principalul outlier

Salariul din învățământ raportat la total economie (2024)

Sectorul educație

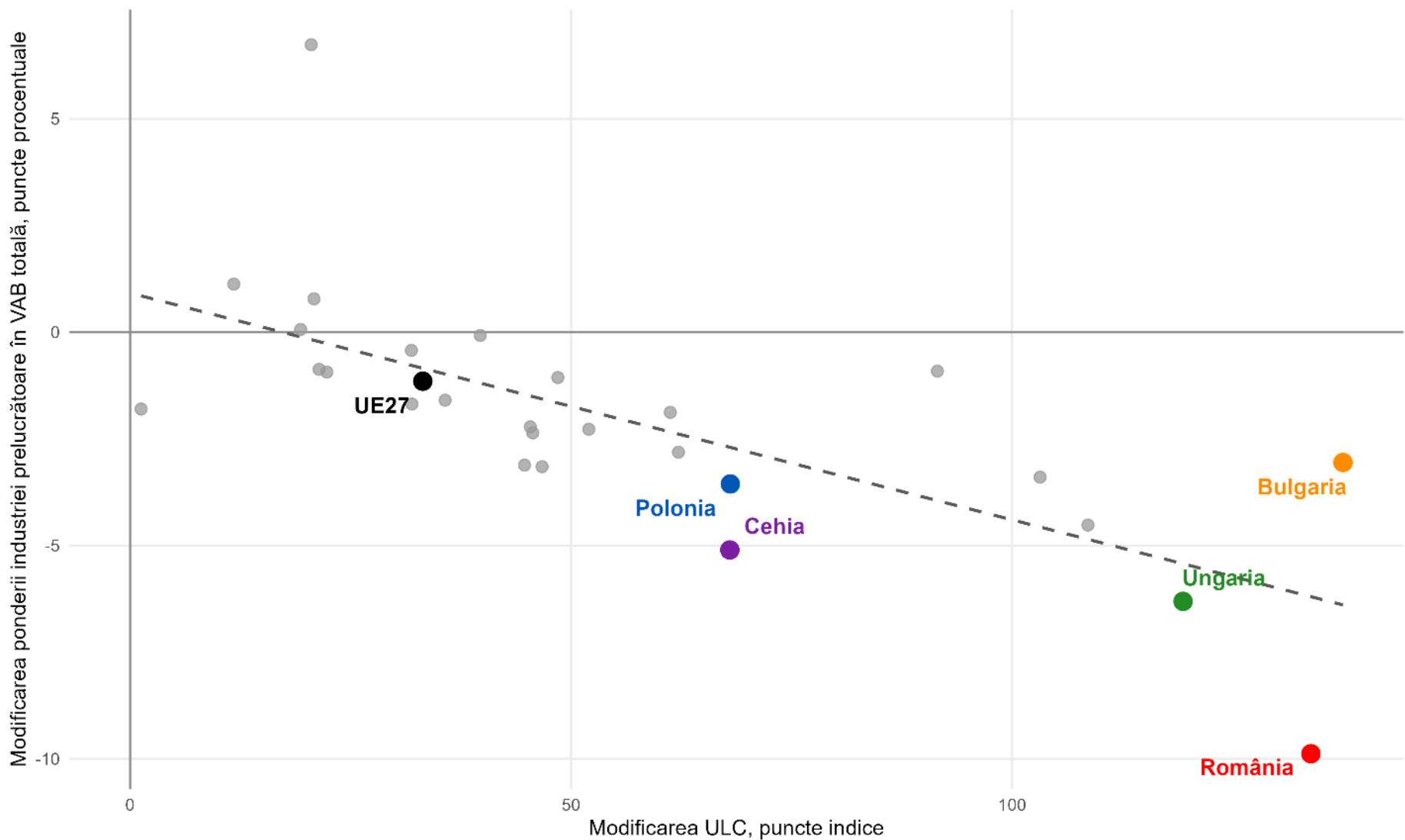
- situația este mai puțin extremă decât în administrație și sănătate
- salarizarea in educație trebuie legată si de rezultatele procesului educational

Sursa: Eurostat; calcule proprii.

18. Costurile unitare ale muncii și pierderea industriei

Costurile unitare ale muncii și ponderea industriei prelucrătoare

Modificări între 2015 și 2025, statele membre UE

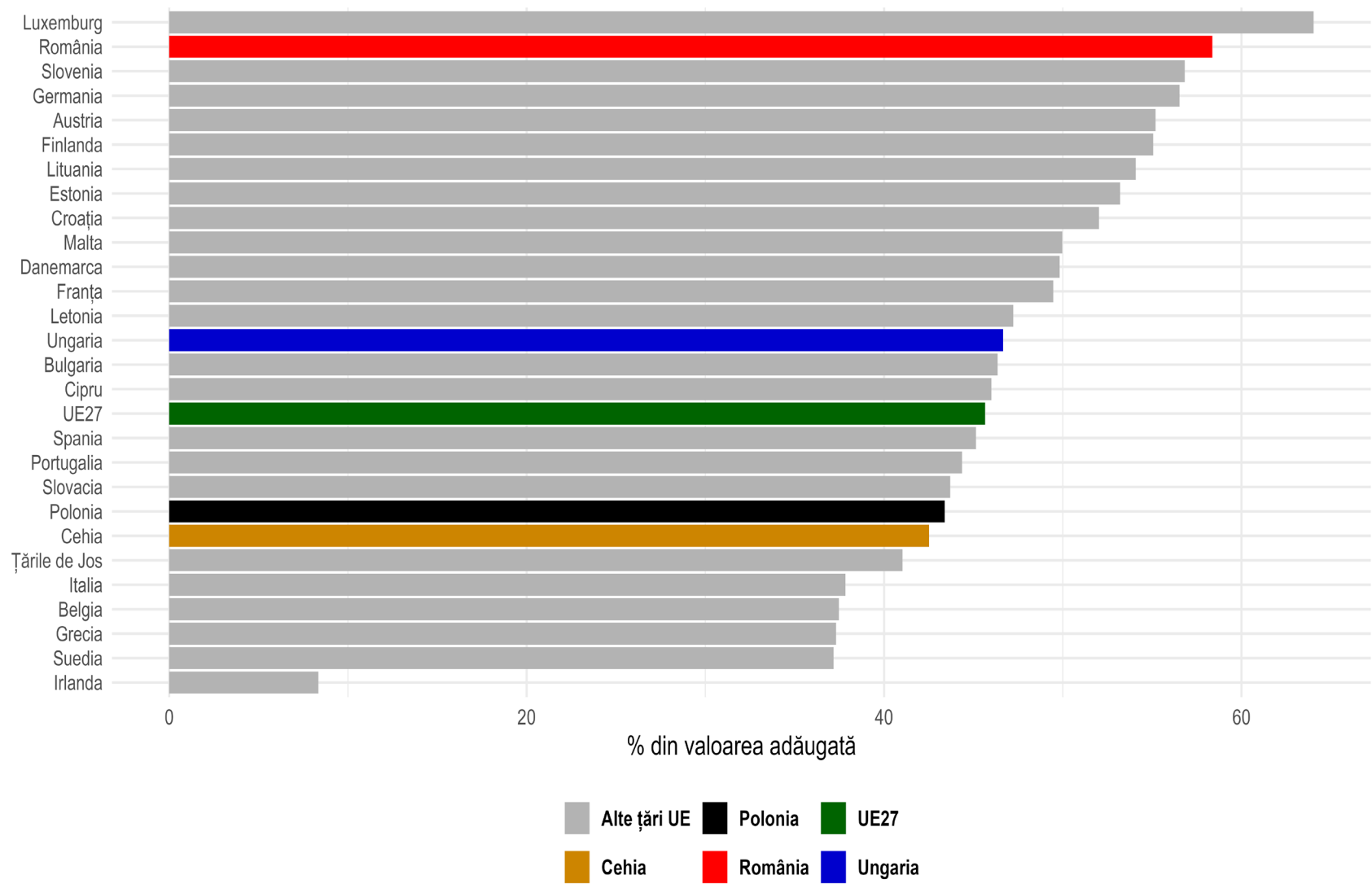
Sursa: Eurostat, nama_10_a10 și nama_10_lp_ulc; calcule proprii.

- țările cu ULC mai mare tind să piardă industrie
- România este outlier negativ
- competitivitatea externă se deteriorează

19. Presiunea costurilor în industria prelucrătoare

C – Industria prelucrătoare

Costul muncii raportat la valoarea adăugată (%) | Întreprinderi, 2023

România depășește majoritatea economiilor industriale din Europa Centrală și de Est.

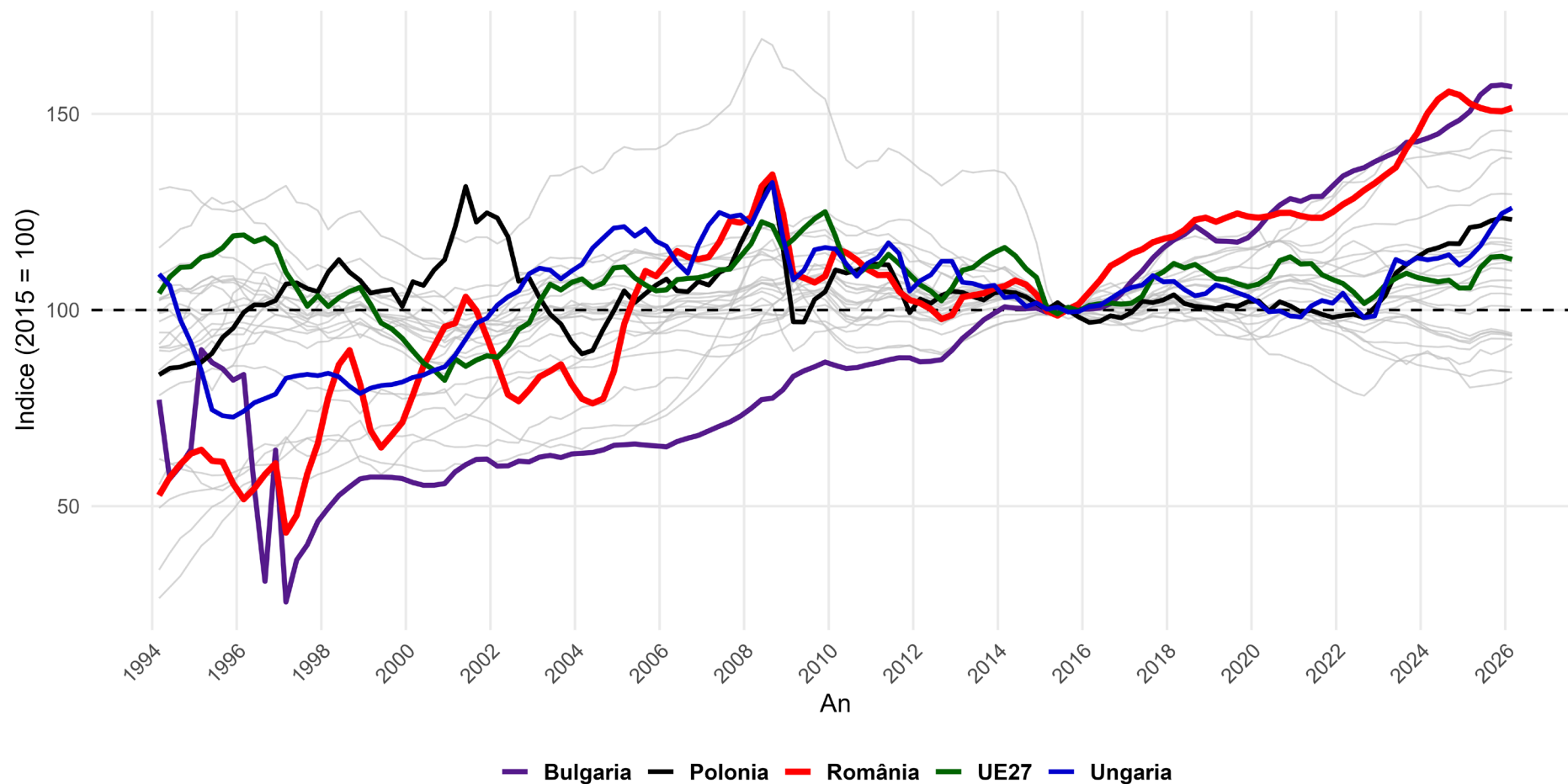
Diferența față de Polonia și Cehia sugerează o deteriorare relativă a competitivității industriale

Sursa: Eurostat - sbs_oww_act, indicator LC_AV_PC

20. Competitivitatea externă: aprecierea cursului efectiv real în România

Indicele cursului de schimb efectiv real deflatat cu costul unitar al muncii (ULC)

Date trimestriale, indice 2015 = 100

- România și Bulgaria au înregistrat una dintre cele mai mari aprecieri reale din regiune.
- Creșterile salariale peste productivitate au contribuit la deteriorarea competitivității externe.

Sursa: Eurostat (cod de date q37reer)

21. De ce economia performează slab?

- **model bazat excesiv pe consum și deficit**
- **costuri salariale și energetice peste productivitate**
- **investiții insuficient orientate spre capacitate productivă**
- **industrie și exporturi în pierdere de competitivitate**
- **presiune ridicată a cheltuielilor publice**
- **eficiență administrativă redusă**

- **accelerarea absorbției fondurilor europene**
- **stabilitate fiscală și predictibilitate pentru investitori**
- **investiții private, exporturi și reindustrializare selectivă**
- **energie competitivă pentru industrie**
- **investiții în infrastructură și energie**
- **digitalizare, debirocratizare și stat mai eficient**
- **productivitate prin tehnologie, educație tehnică și formare profesională**

22. Concluzii

- **România nu are doar o problemă de recesiune, ci de competitivitate**
- **Modelul bazat preponderant pe consum prin deficite bugetare și creșteri salariale peste productivitate si-a atins limitele**
- **Fără industrie și exporturi, convergența economică încetinește**
- **Agenda corectă: investiții publice prioritizate, investitii private, energie competitivă, reformă a statului și reindustrializare competitiva**

Obiectivul nu este o economie cu salarii mici, ci o economie cu productivitate mare.